

PATVIRTINTA
2020 m. gegužės 14 d.
Nemokumo administratorių
rūmų prezidiumo posėdyje

NEMOKUMO ADMINISTRATORIŲ KVALIFIKACINIŲ EGZAMINŲ PROGRAMA

A. JURIDINIŲ ASMENŲ NEMOKUMO PROCESŲ TEISINIS REGULIAVIMAS

I. Juridinio asmens nemokumo proceso bendrosios nuostatos

1. Juridinio asmens nemokumo, likvidumo, gyvybingumo ir finansinių sunkumų samprata ir atribojimas.
2. Restruktūrizavimo samprata. Restruktūrizavimo paskirtis ir tikslai. Bankroto samprata. Bankroto instituto paskirtis ir tikslai. Restruktūrizavimo ir bankroto procesų ryšys.
3. Juridinių asmenų nemokumo teisės šaltiniai.
4. Juridinių asmenų nemokumo įstatymo tikslas, galiojimas laike, taikymo apimtis ir ribos, pereinamųjų nuostatų taikymas.
5. Nemokumo proceso principai.

II. Juridinio asmens nemokumo proceso pradžia

1. Teisė ir pareiga inicijuoti nemokumo procesą
2. Nemokumo proceso inicijavimas, kai jį inicijuoja juridinis asmuo
3. Nemokumo proceso inicijavimas, kai jį inicijuoja kreditorius
4. Juridinio asmens vadovo/likvidatoriaus pareigos juridiniam asmeniui tapus nemokiam
5. Juridinio asmens vadovo atsakomybė nemokumo procese
6. Susitarimo dėl pagalbos sudarymas, jo turinys, nesudarymo padariniai
7. Nemokumo bylų teisingumas ir pareiškimų nagrinėjimas
8. Teisės kreiptis į teismą dėl nemokumo bylos iškėlimo atsiradimas
9. Pareiškimas teismui dėl nemokumo bylos iškėlimo: turinys, priedai, procedūra
10. Nemokumo bylos iškėlimo sąlygos ir atsisakymas iškelti nemokumo bylą
11. Restruktūrizavimo bylos iškėlimas kartu patvirtinant restruktūrizavimo planą
12. Teismo nutarties dėl nemokumo bylos turinys ir apskundimo tvarka
13. Procesiniai ir materialiniai nemokumo bylos iškėlimo padariniai. Juridinio asmens prievolių vykdymas iškėlus nemokumo bylą. Ginčai nemokumo proceso metu.
14. Kreditorių ir kitų asmenų informavimas apie juridinio asmens nemokumo procesą
15. Informacijos apie juridinio asmens nemokumo procesą teikimas priešišios institucijai

III. Juridinio asmens restruktūrizavimo procesas

1. Juridinio asmens valdymas restruktūrizavimo proceso metu, juridinio asmens vadovo funkcijos, teisės ir pareigos, santykiai su kitais proceso dalyviais
2. Teismo funkcijos ir vaidmuo juridinio asmens restruktūrizavimo procese, santykiai su kitais proceso dalyviais

3. Kreditorių funkcijos ir vaidmuo juridinio asmens restruktūrizavimo procese. Kreditorių klasifikacija, teisės ir pareigos. Kreditorių susirinkimas, kreditorių komitetas, jų kompetencija, nutarimų priėmimo ir apskundimo tvarka. Kreditorių grupių sudarymas, restruktūrizavimo plano paveikiamo kreditoriaus samprata, santykiai su kitais proceso dalyviais
4. Nemokumo administratoriaus skyrimo restruktūrizavimo byloje procedūra, skyrimo apribojimai, reikalavimai nemokumo administratoriaus nešališkumui
5. Pagrindai ir sąlygos nemokumo administratoriaus atstatydinimui, atstatydinimo padariniai, teismo nutarties dėl nemokumo administratoriaus paskyrimo ar atstatydinimo priėmimo ir apskundimo tvarka
6. Paskirto nemokumo administratoriaus vaidmuo restruktūrizavimo procese, santykiai su kitais proceso dalyviais. Nemokumo administratoriaus funkcijos, teisės ir pareigos restruktūrizavimo procese
7. Restruktūrizavimo proceso etapai
8. Restruktūrizavimo plano reikšmė, rengimo procedūra, terminai, turinys, plano rengimo metodika, finansinės ir organizacinės juridinio asmens gyvybingumo išsaugojimo priemonės, naujo finansavimo samprata.
9. Kreditorių vaidmuo, teisės ir pareigos rengiant ir tvirtinant restruktūrizavimo planą. Kreditorių pagalbos finansiniams sunkumams įveikti rūšys. Kreditorių balsavimo dėl pritarimo restruktūrizavimo plano projektui organizavimas
10. Valstybės pagalbos suteikimas restruktūrizuojam juridiniam asmeniui
11. Restruktūrizavimo plano bei jo pakeitimų tvirtinimo teisme tvarka, procesinių teismo sprendimų apskundimo tvarka
12. Atsakomybė už teismo patvirtinto įmonės restruktūrizavimo plano įgyvendinimą. Restruktūrizavimo plano įgyvendinimo rizika ir jos valdymas.
13. Galimybė iš bankroto proceso pereiti į restruktūrizavimo procesą ir jos įgyvendinimo tvarka
14. Restruktūrizavimo proceso išlaidos, jų nustatymo ir atlyginimo tvarka
15. Kreditorių reikalavimų tenkinimas restruktūrizavimo procese. Kreditorių reikalavimų tenkinimo galimybių vertine išraiška palyginimas restruktūrizavimo ir bankroto atvejais
16. Juridinio asmens restruktūrizavimo proceso nutraukimo pagrindai ir padariniai
17. Galutinės restruktūrizavimo ataskaitos turinys, jos parengimo ir tvirtinimo procedūra
18. Sprendimo baigti restruktūrizavimo bylą pagrindai ir tvarka

IV. Juridinio asmens bankroto procesas

1. Bankroto bylos stadijos
2. Bankroto proceso subjektai. Juridinio asmens valdymo organų vaidmuo ir funkcijos bankroto procese, santykiai su kitais proceso dalyviais, pareigos iškėlus bankroto bylą. Teismo vaidmuo ir funkcijos juridinio asmens bankroto procese, santykiai su kitais proceso dalyviais. Kreditorių vaidmuo ir funkcijos juridinio asmens bankroto procese. Kreditorių klasifikacija, teisės ir pareigos. Kreditorių susirinkimas, kreditorių komitetas, jų organizavimas, kompetencija, nutarimų priėmimo ir apskundimo tvarka. Kreditorių ir kreditorių susirinkimo santykiai su kitais proceso dalyviais. Nemokumo administratoriaus funkcijos, teisės ir pareigos bankroto procese santykiai su kitais proceso dalyviais. Kitų asmenų pareigos iškėlus bankroto bylą
3. Nemokumo administratoriaus skyrimo bankroto byloje procedūra, skyrimo apribojimai, reikalavimai nemokumo administratoriaus nešališkumui. Nemokumo administratorių atrankos taisyklės. Pagrindai ir sąlygos nemokumo administratoriaus atstatydinimui,

- atstatydinimo padariniai, teismo nutarties dėl nemokumo administratoriaus paskyrimo ar atstatydinimo priėmimo ir apskundimo tvarka
4. Materialiniai teisiniai bankroto bylos iškėlimo padariniai: prievolių vykdymo, darbo santykių reguliavimo ypatumai, sandorių ginčijimo institutas, bankroto pripažinimo tyčiniu tvarka. Juridinio asmens ūkinės komercinės veiklos vykdymas
  5. Bankroto bylos iškėlimas, kai juridinio asmens turto nepakanka bankroto proceso administravimo išlaidoms apmokėti ir supaprastinto bankroto proceso vykdymo sąlygos bei tvarka
  6. Bankroto proceso išlaidos. Proceso administravimo išlaidų, ūkinės komercinės veiklos išlaidų, kintamojo atlygio už bankroto proceso administravimo rezultatus pagrindimas, nustatymas, patvirtinimas ir apmokėjimas. Atlygio nemokumo administratoriui apskaičiavimas ir išmokėjimas
  7. Bankroto bylos nutraukimo pagrindai. Siūlymų restruktūrizuoti juridinį asmenį arba sudaryti taikos sutartį teikimas ir tvirtinimas. Bankroto bylos nutraukimo padariniai.
  8. Juridinio asmens likvidavimo dėl bankroto stadija. Juridinio asmens turto realizavimo principai, įvairių turto rūšių realizavimo būdai, tvarka ir ypatumai. Turto pardavimo iš varžytynių tvarka
  9. Kreditorių reikalavimų tenkinimo eiliškumas ir tvarka. Įkaito turėtojo reikalavimų tenkinimas. Garantinio fondo paskirtis. Garantinio fondo lėšų naudojimas, išmokų dydžiai ir skyrimo tvarka
  10. Bankroto proceso ne teismo tvarka vykdymo ypatumai
  11. Atskirų teisinių formų juridinių asmenų bankroto ypatumai
  12. Bankroto proceso pabaiga. Galutinės bankroto ataskaitos parengimas, jos turinys ir tvirtinimas. Sprendimo dėl juridinio asmens pabaigos priėmimas. Juridinio asmens išregistravimas

V. Fizinį asmenų bankrotas

1. Fizinį asmenų bankroto tikslai ir paskirtis. Teisingos fizinio asmens ir jo kreditorių interesų pusiausvyros užtikrinimo principas
2. Fizinio asmens nemokumo samprata. Fizinio asmens pareiškimo iškelti bankroto bylą turinys, jo nagrinėjimas teisme. Fizinio asmens bankroto bylos iškėlimo sąlygos. Atsisakymo iškelti fizinio asmens bankroto bylą pagrindai. Sąžiningumo reikšmė fizinio asmens bankroto procese
3. Fizinio asmens bankroto bylos iškėlimo padariniai.
4. Supaprastinta fizinio asmens bankroto bylos iškėlimo tvarka
5. Fizinio asmens teisės, pareigos ir atsakomybė bankroto proceso metu
6. Fizinio asmens kreditoriai, jų reikalavimų tvirtinimas, teisės, pareigos ir interesų gynimas. Kreditorių susirinkimas, jo teisės ir funkcijos
7. Fizinio asmens kreditorių reikalavimo tenkinimo ir jo mokumo atkūrimo plano reikšmė, reikalavimai plano turiniui, plano rengimo, tvirtinimo, keitimo ir įgyvendinimo procedūra
8. Fizinio asmens, kreditorių ir trečiųjų asmenų interesų gynimas fizinio asmens bankroto proceso metu
9. Kreditorių reikalavimų tenkinimas. Turto realizavimo tvarka ir atskirų rūšių turto pardavimo ypatumai
10. Nemokumo administratoriaus funkcijos, teisės ir pareigos fizinio asmens bankroto procese, jo skyrimo ir atstatydinimo procedūros
11. Fizinio asmens bankroto bylos nutraukimas. Fizinio asmens bankroto proceso pabaiga

VI. Europos Sąjungos nemokumo teisė

1. Europos Sąjungos teisės šaltiniai. Europos Sąjungos teisės aktų rūšys, jų ypatumai. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija. Europos Sąjungos teisės aktų taikymas Lietuvos Respublikos vidaus teisėje
2. 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2015/848 dėl nemokumo bylų ir 2017 m. birželio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES)2017/1105, kuriuo nustatomos formos, nurodytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų. Pagrindinė ir teritorinė nemokumo bylos, pagrindinės turtinių interesų vietos nustatymas. Tiesiogiai iš nemokumo bylos kylantys ir glaudžiai su ja susiję ieškiniai. Nemokumo byloms taikytina teisė. Sprendimų nemokumo bylose pripažinimas ir padariniai. Kreditorių informavimas ir jų reikalavimų pateikimas. Nemokumo registrai. Nemokumo specialistų bendradarbiavimas. Įmonių grupių narių nemokumo bylų koordinavimas.
3. 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1023 dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132 (Restruktūrizavimo ir nemokumo direktyva), jos reikšmė ir pagrindiniai teisinio reguliavimo aspektai. Ankstyvojo perspėjimo priemonių samprata.

B. KITŲ TEISĖS ŠAKŲ, SUSIJUSIŲ SU NEMOKUMO TEISE, TEISINIS REGULIAVIMAS

I. Konstitucinė teisė

1. Lietuvos Respublikos Konstitucija. Konstitucijos ir kitų teisės aktų santykis. Konstitucijos viršenybė. Konstitucijos vientisumas, tiesioginis taikymas ir aiškinimas. Konstitucinės teisės šaltiniai
2. Konstituciniai teisinės valstybės, teisingumo, atsakingo valdymo, valdžių padalijimo, Konstitucijos viršenybės, teisėtų lūkesčių teisinės apsaugos principai.
3. Teisė į teisingą teismo procesą: teisė kreiptis į teismą, teisė į teisingą teismą, teisė į gynybą. Ūkinės ir komercinės veiklos laisvė
4. Lietuvos Respublikos teismų sistema ir jurisdikcija. Konstitucinis Teismas, jo nutarimai, nutarimų teisinė galia

II. Civilinė teisė

1. Civilinės teisės šaltiniai. Civiliniai įstatymai ir jų reglamentuojami santykiai, civilinių santykių teisinio reglamentavimo principai. Teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principų taikymas, civilinio kodekso normų aiškinimo principai. Teisės ir įstatymo analogija civilinėje teisėje
2. Sandorių samprata ir forma. Negaliojantys sandoriai. Negaliojimo pagrindai, jų analizė pagal objektą, subjektą, valios ydingumą ir kita
3. Terminai civilinėje teisėje, jų reikšmė. Terminų skaičiavimas. Teisiniai terminų padariniai. Ieškinio senatis, jos rūšys. Ieškinio senaties taikymas. Ieškinio senaties pasibaigimo padariniai
4. Juridiniai asmenys, jų rūšys. Juridinių asmenų teisnumas. Juridinio asmens organai. Juridinių asmenų pabaiga ir pertvarkymas. Priverstinis akcijų (dalių, pajų) pardavimas. Juridinio asmens veiklos tyrimas

5. Sutuoktinių turtinės teisės ir pareigos. Įstatymų nustatytas sutuoktinių turto teisinis režimas. Pagal sutartį nustatytas sutuoktinių turto teisinis režimas. Sutuoktinių civilinė atsakomybė pagal turtines prievoles. Turto, kuris yra bendroji jungtinė sutuoktinių nuosavybė, padalijimas
6. Teisėtas ir neteisėtas daikto valdymas. Valdymo atsiradimas ir įgyvendinimas. Valdymo pabaigos pagrindai. Valdymo gynimas
7. Nuosavybės teisės rūšys ir formos. Nuosavybės teisės subjektai. Nuosavybės teisės objektai. Nuosavybės teisės į daiktus praradimas. Išvestinės daiktinės teisės, patikėjimo teisė, jos atsiradimas ir pasibaigimo pagrindai.
8. Savininko teisių apsauga ir gynimas, daikto išreikalavimas iš sąžiningo įgijėjo. Turto patikėjimo teisė. Servitutas, jo turinys. Uzufukto nustatymas. Uzufukto pabaiga. Užstatymo teisė. Ilgalaikė nuoma
9. Hipoteka, jos rūšys. Įkeitimo objektas, įkeistų daiktų išieškojimo tvarka, įkeistų turtinių teisių realizavimas, įkeitimo teisės pabaiga
10. Daikto sulaikymas. Kito asmens turto administravimas, turto administravimo rūšys
11. Prievolės samprata ir jos požymiai. Prievolių atsiradimo pagrindai. Prievolių rūšys. Prievolių vykdymo principai. Kreditoriaus interesų gynimas. Prievolių įvykdymo užtikrinimas: netesybos, laidavimas, garantija, rankpinigiai. Reikalavimo perleidimas. Reikalavimo perėjimas trečiajam asmeniui regresu tvarka (subrogacija). Skolos perkėlimas. Prievolių pabaiga. Bendrieji prievolių pabaigos pagrindai. Įskaitymas. Novacija. Restitucija
12. Civilinės atsakomybės samprata ir rūšys, sąlygos. Civilinės atsakomybės netaikymas ir atleidimas nuo civilinės atsakomybės. Sutartinė atsakomybė. Deliktinė atsakomybė, jos rūšys.
13. Pagrindiniai atskirų sutarčių rūšių bruožai: pirkimo–pardavimo sutartis, nekilnojamojo daikto pirkimo–pardavimo sutartys, įmonės pirkimas–pardavimas, pirkimas–pardavimas su atpirkimo teise, teisių pirkimo–pardavimo sutartis, mainų sutartis, dovanojimo sutartis, nuomos sutartis, lizingas (finansinė nuoma), panaudos sutartis, rangos sutartis, atlygintinų paslaugų teikimo sutartys, pavedimo sutartis, pasaugos sutartis, paskolos sutartis, kreditavimo sutartis, banko indėlio sutartis, banko sąskaitos sutartis, turto patikėjimas, jungtinės veiklos sutartis, draudimo sutartis

III. Civilinis procesas

1. Civilinio proceso teisės šaltiniai. Civilinio proceso teisenų rūšys. Civilinio proceso stadijos. Civilinio proceso teisės principai
2. Teisingumas, jo rūšys. Teismo sudėtis. Nušalinimo pagrindai ir išsprendimo tvarka. Dalyvaujantys byloje asmenys. Civilinis procesinis veiksnumas. Šalys civiliniame procese, jų teisės ir pareigos. Tretieji asmenys civiliniame procese. Atstovavimas teisme, atstovavimo teisme pagrindai ir rūšys, atstovavimo apimtis ir įforminimas
3. Mediacijos instituto taikymas civilinėse bylose: pagrindai ir taikymo pasekmės.
4. Procesinių terminų skaičiavimas, pabaiga. Procesinių terminų praleidimo pasekmės. Procesinių terminų sustabdymas, pratęsimas, atnaujinimas
5. Bylinėjimosi išlaidų samprata ir rūšys. Žyminis mokestis. Ieškinio suma. Išlaidos, susijusios su civilinės bylos nagrinėjimu. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymas tarp šalių. Užstatas. Teismo nuobaudos, jų rūšys. Piktnaudžiavimo procesinėmis teisėmis padariniai
6. Procesiniai dokumentai, jų rūšys, forma ir turinys. Procesinių dokumentų pateikimas elektroninių ryšių priemonėmis. Procesinių dokumentų priėmimas teisme, jų trūkumų šalinimas

7. Procesinių dokumentų įteikimo samprata, būdai, vieta ir tvarka. Teismo šaukimai ir pranešimai. Procesinių dokumentų įteikimas elektroninių ryšių priemonėmis
8. Teisės kreiptis į teismą prielaidos ir tinkamo įgyvendinimo sąlygos. Ieškinio trūkumų šalinimas. Atsisakymas priimti ieškinį. Ieškinio priėmimas. Civilinės bylos iškėlimo teisinės pasekmės
9. Ieškinio samprata ir rūšys. Ieškinio forma ir turinys. Ieškinio dalykas ir pagrindas. Ieškinio atsiėmimas, ieškinio atsisakymas, ieškinio pripažinimas
10. Atsakovo interesų gynimo civiliniame procese būdai. Priešieškinis. Taikos sutartis civiliniame procese
11. Laikinosios apsaugos priemonių samprata, rūšys, taikymo sąlygos ir tvarka. Laikinių apsaugos priemonių galiojimas, pakeitimas, panaikinimas
12. Įrodinėjimo civiliniame procese tikslas. Įrodinėjimo subjektai, dalykas, priemonės. Įrodinėjimo pareiga ir jos paskirstymas šalims. Aplinkybės, kurių nereikia įrodinėti. Įrodymų sąvoka ir požymiai. Įrodymų sąsajumas ir leistinumai. Rašytiniai įrodymai ir jų rūšys. Oficialūs rašytiniai įrodymai ir jų teisinė galia. Eksperto išvada. Papildoma ir pakartotinė ekspertizė. Elektroninių ryšių priemonėmis gautų įrodymų teisinė galia. Įrodymų vertinimas. Teismo pavedimai. Įrodymų užtikrinimas
13. Pasirengimas civilinių bylų nagrinėjimui teisme. Nagrinėjimas teisme. Teismo sprendimai, jų rūšys.
14. Atskirųjų skundų padavimas, tvarka ir terminai. Atskirųjų skundų nagrinėjimo procesiniai ypatumai. Įsiteisėjusių teismo sprendimų ir nutarčių peržiūrėjimas
15. Pagrindinės teismo sprendimų vykdymo taisyklės. Šalys vykdymo procese, jų teisės ir pareigos. Vykdytini dokumentai (vykdymo pagrindai). Vykdomųjų dokumentų rūšys ir jų teisinė reikšmė. Vykdomo veiksmų sustabdymas ir atidėjimas. Vykdomosios bylos nutraukimas

IV. Baudžiamoji ir administracinių nusižengimų teisė

1. Baudžiamųjų įstatymų aiškinimas, aiškinimų rūšys. Analogijos draudimas. Baudžiamųjų įstatymų galiojimas laiko atžvilgiu. Nusikalstamos veikos padarymo laiko nustatymas. Baudžiamosios įstatymo grįžtamoji galia. Veikos nusikalstamumą nustatančio ar panaikinančio, bausmę švelninančio ar griežtinančio, kitokiu būdu nusikalstamą veiką padariusio asmens teisinę padėtį palengvinančio ar kitaip sunkinančio baudžiamosios įstatymo samprata
2. Nusikaltimo sąvoka. Baudžiamosios nusižengimo sąvoka. Baudžiamosios nusižengimo požymiai. Nusikaltimo ir baudžiamosios nusižengimo atribojimo kriterijai. Teistumo samprata ir teisinė reikšmė
3. Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams
4. Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai ekonomikai ir verslo tvarkai
5. Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai finansų sistemai
6. Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams.
7. Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai teisingumui
8. Administracinis nusižengimas. Administracinė atsakomybė ir jos pagrindas. Administracinės ir baudžiamosios atsakomybės atribojimas. Administracinės nuobaudos samprata ir administracinių nuobaudų rūšys. Aplinkybės, kai asmuo netraukiamas administracinėn atsakomybėn
9. Administracinė nuobauda ir jos paskirtis. Administracinių nuobaudų rūšys. Administracinio poveikio priemonės. Bendrieji administracinių nuobaudų ir administracinio poveikio priemonių skyrimo pagrindai. Administracinių nuobaudų skyrimo terminai

V. Darbo teisė

1. Darbo teisės šaltinių sąvoka ir rūšys. Darbo teisės principai: jų reikšmė ir turinys. Diskriminacijos darbo teisėje sąvoka, formos (tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija), diskriminacijos teisinės pasekmės. Darbo teisės normų aiškinimo principai, darbo teisės normų galiojimas laike ir taikymas erdvėje
2. Darbo įstatymų laikymosi ir kontrolės sistema. Administracinė ir baudžiamoji atsakomybė už darbo įstatymų pažeidimus
3. Terminai darbo teisėje
4. Darbo sutarties šalys ir jų bendrosios pareigos. Darbuotojo ir darbdavio sąvokos
5. Darbo sutarties sąvoka, turinys, rūšys. Darbo sutarties sudarymas. Nelegalaus darbo sąvoka ir atsakomybė už ją
6. Darbo sąlygų keitimas. Nušalinimas nuo darbo. Darbo sutarties vykdymas, darbo sutarties vykdymo sustabdymas. Darbo sutarties pasibaigimo pagrindų klasifikacija. Darbo sutarties nutraukimas šalių susitarimu. Darbo sutarties nutraukimas darbuotojo iniciatyva be svarbių priežasčių. Darbo sutarties nutraukimas darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės. Darbo sutarties nutraukimas darbdavio iniciatyva dėl darbuotojo kaltės. Darbo sutarties nutraukimas darbdavio valia. Darbo sutarties nutraukimas nesant darbo sutarties šalių valios. Garantijos darbuotojams išlaikyti darbo vietą ir darbo sutarties nutraukimo apribojimai. Atleidimo iš darbo tvarka. Išėtinė pašalpa. Ginčų dėl darbo sutarties nutraukimo teisėtumo ir grąžinimo į darbą ypatumai
7. Grupės darbuotojų atleidimas iš darbo. Darbuotojų teisių apsauga darbdavio reorganizavimo, restruktūrizavimo ir verslo ar jo dalies perdavimo atveju. Darbo sutarties nutraukimas įmonės nemokumo atveju. Darbo sutarties vykdymo sustabdymas. Vadovaujančių darbuotojų darbo santykių ypatumai
8. Darbo laiko sąvoka. Darbo laiko normavimas. Darbo laiko režimas. Suminė darbo laiko apskaita ir jos įvedimas. Poilsio laiko sąvoka ir rūšys. Atostogų rūšys. Atostoginiai
9. Darbo užmokesčio sąvoka ir sistemos. Apmokėjimas nukrypstant nuo normalių darbo sąlygų. Darbo užmokesčio išskaitos
10. Darbuotojų sauga ir sveikata

VI. Mokesčių teisė

1. Mokesčių rūšys. Mokesčio administratoriaus administruojami mokesčiai. Pagrindinės mokesčių apskaičiavimo, sumokėjimo ir grąžinimo nuostatos. Pagrindinės Buhalterinės apskaitos įstatymo nuostatos. Pridėtinės vertės mokestis, jo grąžinimo tvarka. Žyminis mokestis, jo grąžinimo sąlygos ir tvarka. Paveldimo ir dovanojamo turto mokestis
2. Baudų ir mokesčių, numatytų Lietuvos Respublikos kodeksuose, indeksavimas

C. APSKAITA, FINANSAI

1. Buhalterinė apskaitos samprata. Apskaitos organizavimas ir tvarkymas (asmenys, atsakingi už apskaitos organizavimą, apskaitos tvarkymą ir finansinių ataskaitų sudarymą), apskaitos organizavimo būdai, apskaitos dokumentai, dvejybinis įrašas, apskaitos registrai, apskaitos dokumentų saugojimas, inventorizacija)
2. Bendrieji apskaitos principai. Įmonės, įmonės veiklos tęstinumo, piniginio mato, kaupimo, periodiškumo, atsargumo, palyginamumo, pastovumo, neutralumo, turinio viršenybės prieš formą. Įmonės veiklos tęstinumo principo netaikymo atvejai ir pasekmės

3. Reikalavimai finansinėms ataskaitoms, finansinių ataskaitų rinkinio sudėtis bei turinys, finansinių ataskaitų rengimo, tvirtinimo bei teikimo tvarka. Įmonių ir įmonių grupių kategorijos. Finansinių ataskaitų rinkinio sudėtis atsižvelgiant į įmonės ar įmonių grupės priskyrimą tam tikrai kategorijai. Finansinių ataskaitų turinys, pagrindiniai elementai. Konsoliduotosios finansinės ataskaitos ir jų pateikimo atvejai. Pagrindiniai finansinių ataskaitų reikalavimai. Finansinių ataskaitų pasirašymas, tvirtinimas ir skelbimas. finansinių ataskaitų pateikimas Juridinių asmenų registru
4. Finansinės analizės reikšmė, objektas, metodas, šaltiniai, rūšys ir organizavimas. Finansiniai rodikliai, jų apskaičiavimas ir analizė. Įmonių nemokumo tikimybės analizės metodika

D. MIKROEKONOMIKA, ĮMONIŲ VALDYMAS IR PERTVARKYMAS, VADYBA

1. Rinka, vartotojo elgsena, ekonomikos ciklas. Paklausa ir pasiūla. Rinkos pusiausvyra. Paklausos ir pasiūlos elastingumas, pusiausvyros stabilumas. Rinkos kaina. Vartotojo elgsena bei prekių ir paslaugų pusiausvyra: naudingumas ir vartotojo elgsenos abejingumas, vartotojo biudžeto bei prekių ir paslaugų kainų įtaka paklausai
2. Įmonių skirstymas pagal dydį, įmonių teisinės formos ir jų veiklos organizavimas
3. Gamyba. Gamyba ilguoju ir trumpuoju laikotarpiu. Ekonominių kaštų samprata ir pelnas. Trumpojo laikotarpio kaštai. Trumpojo laikotarpio kaštų minimizavimas. Ilgojo laikotarpio kaštai
4. Konkurencijos samprata. Konkurenciją ribojantys veiksmai. Nesąžininga konkurencija. Monopolija, oligopolija. Rinkos sprendimai ir politiniai sprendimai
5. Valdymo samprata ir rūšys. Valdymo tikslai ir funkcijos. Valdymo dėsniai, principai, metodai ir stiliai. Valdymo procesas. Planavimas, organizavimas, vadovavimas, kontrolė. Strateginis valdymas. Valdymo sprendimai. Sprendimų priėmimo procesas. Valdymo kultūra ir etika
6. Įmonių valdymo samprata. Įmonės veiklos tikslai. Verslo planas ir jo vieta įmonės valdyje. Verslo plano sudėtinės dalys, jo rengimas ir derinimas. Strateginis planas. Įmonės organizacinė valdymo struktūra. Funkcijų delegavimas, įgaliojimai ir atsakomybė. Atskirų veiklos krypčių, įmonės padalinių biudžetai ir jų valdymas
7. Finansavimo šaltiniai, nuosavas, skolintas kapitalas. Verslo organizavimas. Gamyba, logistika, pardavimai, paslaugų teikimas, kokybė, apyvartinės lėšos ir jų tarpusavio ryšys
8. Verslo projektų valdymas. Veiklos rizikos valdymas ir rizikos draudimas. Įmonės konkurencingumo didinimas. Rinkodara ir jos vieta verslo valdyje. Rinkodaros komplekso aplinka. Rinkodaros tyrimai. Rinkodaros veiklos planavimas, valdymas. Rinkodaros strategijos. 4 P formulė – prekė, kainodara, prekės pateikimas (paskirstymas), pardavimų rėmimas
9. Verslo pertvarkymas. Priemonių, skirtų juridinio asmens finansiniams sunkumams įveikti, rūšys. Priemonių, skirtų juridinio asmens finansiniams sunkumams įveikti, ekonominio ir teisinio pagrįstumo vertinimas
10. Teoriniai ir metodiniai turto bei verslo vertinimo pagrindai. Tikrosios vertės nustatymas. Kilnojamojo turto nuvertėjimas ir jo įtaka turto vertei
11. Įvairių turto rūšių realizavimo ypatumai
12. Įmonės valdymo organų veiklos priežiūra, priežiūros veiksmų etapai.

E. NEMOKUMO ADMINISTRATORIAUS STATUSAS, ETIKA, DRAUSMĖ IR VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

1. Reikalavimai asmenims, siekiantiems įgyti teisę administruoti nemokumo procesus. Nepriekaištingos reputacijos samprata. Teisės administruoti nemokumo procesus suteikimo tvarka. Teisės administruoti nemokumo procesus pasibaigimo pagrindai ir tvarka.
  2. Nemokumo administratoriaus teisės ir pareigos santykiuose su priežiūros institucija. Nemokumo administratorių veiklos priežiūra ir poveikio priemonių taikymas
  3. Nemokumo administratoriaus teisės ir pareigos nemokumo administratorių savivaldos institucijose. Nemokumo administratorių savivalda. Narystė Nemokumo administratorių rūmuose ir jos netekimas. Garbės teismas. Nemokumo administratorių rūmų nuobaudos ir jų skyrimo tvarka. Nemokumo administratorių rūmų organų sprendimų apskundimas
  4. Nemokumo administratoriaus etika ir jos laikymosi priežiūra. Etikos kodekso paskirtis, tikslas, struktūra ir turinys. Atsakomybė už etikos kodekso pažeidimus.
  5. Nemokumo administratoriaus veiklos organizavimas. Nemokumo administratoriaus veiklos formos. Profesinės civilinės atsakomybės privalomasis draudimas. Nemokumo administratoriaus veikloje naudojami dokumentai.
-

REKOMENDUOJAMOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

(sąrašas periodiškai atnaujinamas ir tikslinamas)

A. Teisės aktai

Europos Sąjungos teisės aktai

1. Europos Parlamento ir Tarybos 2015 m. gegužės 20 d. reglamentas (EB) Nr. 2015/848 „Dėl nemokumo bylų“
2. 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1023 „Dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132 (Restruktūrizavimo ir nemokumo direktyva)“
3. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)

Lietuvos Respublikos teisės aktai

Konstitucija ir kodeksai

1. Lietuvos Respublikos Konstitucija
2. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas
3. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas
4. Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas
5. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas
6. Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
7. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas

Lietuvos Respublikos įstatymai

1. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymas
2. Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymas
3. Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymas
4. Lietuvos Respublikos garantinio fondo įstatymas
5. Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymas
6. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas
7. Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas
8. Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymas
9. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
10. Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas
11. Lietuvos Respublikos kontroliuojančiųjų investicinių bendrovių įstatymas
12. Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymas
13. Lietuvos Respublikos individualių įmonių įstatymas
14. Lietuvos Respublikos mažųjų bendrijų įstatymas;
15. Lietuvos Respublikos ūkinių bendrijų įstatymas
16. Lietuvos Respublikos bankų įstatymas
17. Lietuvos Respublikos draudimo įstatymas

18. Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas
19. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymas
20. Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymas
21. Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymas
22. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas

Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimai

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1327 „Dėl Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo įgyvendinimo“
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1299 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 4 d. nutarimo Nr. 924 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymą“ pakeitimo“
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1328 „Dėl turto pardavimo iš varžytynių vykdomo bankroto proceso metu tvarkos aprašo patvirtinimo“
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės Nr. 647 „Dėl Bankroto administratorių atrankos taisyklių patvirtinimo“
5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 495 „Dėl Garantinio fondo nuostatų patvirtinimo“
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1458 „Dėl valstybės rinkliavos objektų sąrašo, šios rinkliavos dydžių ir mokėjimo ir grąžinimo tvarkos patvirtinimo“
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“

Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymai

1. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas Nr. 1K-30 „Dėl Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo įgyvendinimo“
2. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas Nr. 1K-159 „Dėl Turto ir verslo vertinimo metodikos patvirtinimo“
3. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas Nr. 1K-040 „Dėl Neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo“
4. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas Nr. 1K-040 „Dėl Gyventojų, besiverčiančių individualia veikla (išskyrus gyventojus, įsigijusius verslo liudijimus), buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“
5. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas Nr. 1K-117 „Dėl 9-ojo verslo apskaitos standarto „Atsargos“ patvirtinimo“

Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus įsakymai bei kitų institucijų teisės aktai

1. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus įsakymas Nr. V4-352 „Dėl teisės administruoti nemokumo procesus suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“
2. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2019 m. gruodžio 27 d. įsakymas Nr. V4-350 „Dėl kitos valstybės narės asmenų, turinčių teisę administruoti nemokumo procesus toje valstybėje narėje, profesinės kvalifikacijos pripažinimo ir nemokumo procesų administravimo Lietuvoje įsisteigus, laikinai ar kartais tvarkos aprašo patvirtinimo“

3. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus įsakymas Nr. V4-6 „Dėl juridinio asmens restruktūrizavimo plano rengimo metodinių rekomendacijų ir restruktūrizavimo plano vykdymo ataskaitos tvirtinimo“
4. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus įsakymas Nr. V4-210 „Dėl audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2018 m. Rugsėjo 6 d. Įsakymo Nr. V4-248 „Dėl bankroto administratorių ir restruktūrizavimo administratorių profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolės aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“
5. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus įsakymas Nr. V4-191 „Dėl duomenų apie fizinio asmens bankroto procesą teikimo ir skelbimo taisyklių patvirtinimo“
6. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus įsakymas Nr. V4-190 „Dėl duomenų apie įmonės bankroto procesą teikimo ir skelbimo taisyklių, duomenų apie įmonės restruktūrizavimo procesą teikimo ir skelbimo taisyklių patvirtinimo“
7. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus įsakymas Nr. V4-248 „Dėl Bankroto administratorių ir restruktūrizavimo administratorių profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo kontrolės aprašo patvirtinimo“
8. Verslo apskaitos standartai, patvirtinti Audito ir apskaitos tarnybos direktoriaus įsakymais.

Nemokumo administratorių savivaldos teisės aktai

1. Nemokumo administratorių elgesio kodeksas, patvirtintas Nemokumo administratorių rūmų visuotinio narių susirinkimo 2019 m. rugsėjo 13 d. sprendimu

Pastaba: Norminiai teisės aktai sąraše nurodomi be vėlesnių pakeitimų ir papildymų. Norminių teisės aktų sąrašas sudarytas iki šios programos patvirtinimo dienos. Asmenys, laikantys kvalifikacinius egzaminą, privalo būti susipažinę ir su programos klausimus atitinkančiais teisės aktais, priimtais po šios programos patvirtinimo.

B. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos metodinė informacija

<http://www.avnt.lt/teisine-informacija/teis-s-akt-askinimai/nemokumas/metodine-informacija/#praktika>

C. MOKSLINĖ LITERATŪRA

1. Disertacija „Actio Pauliana instituto taikymo komerciniuose sutartiniuose santykiuose probleminiai aspektai“, Ilma Daubarienė, MRU, 2018.
2. Nemokumo reglamentas: ar užkirstas kelias nesąžiningam fizinio asmens palankesnio teisinio reglamentavimo ieškojimui? Ieva Strunkienė //Jurisprudencija, tomas 25, Numeris 2 (2018).
3. Teismo vaidmuo juridinių asmenų nemokumo procese. Vigintas Višinskis, Remigijus Jokubauskas // Jurisprudencija, Tomas 26, Numeris 2 (2019).

4. Fizinio asmens bankroto problema: teisiniai aspektai. Edita Gruodytė, Julija Kiršienė, Paulius Astromskis // *Jurisprudencija*, Tomas 121, Numeris 3 (2010).
5. Fizinio asmens mokumo atkūrimo planas: reikalavimų turiniui bei plano tvirtinimo analizė ir probleminiai aspektai. Ieva Strunkienė // *Jurisprudencija*, Tomas 26, Numeris 1 (2019).
6. Norkus R., Kavalnė S., Mikuckienė V., Velička R. Bankroto teisė. Pirmoji knyga. - Vadovėlis. Vilnius: Justitia, 2009.
7. Norkus R., Kavalnė S. Bankroto teisė. Antroji knyga. – Vadovėlis. Vilnius: Justitia, 2011.
8. Aleknevičienė V. Finansai ir kreditas. Vilnius: Enciklopedija, 2005.
9. Černius G. Įmonės finansų valdymo pagrindai. MRU, 2014.
10. Gronskas V. Ekonominė analizė. Kaunas: Technologija, 2005.
11. Galinienė B. 2015. Turto ir verslo vertinimo sistemos transformacijos: monografija. Vilnius: VU leidykla
12. Gineitienė Z. Verslo kūrimas ir valdymas. Vilnius: VU leidykla, 2005.
13. Ivanauskienė A. Buhalterinė apskaita. Vilnius: Tyto alba“, 2016.
14. Kalčinskas G. Buhalterinės apskaitos pagrindai. Vilnius; Pačiolis, 2013.
15. Kancerevyčius G. Finansai ir investicijos. Kaunas: Smaltija, 2006. 864 p Mackevičius J. 15. Korsakienė R. Strateginis organizacijų valdymas. Vilnius: Technika
16. Mackevičius J. Finansinių ataskaitų auditas ir analizė. Procedūros, metodika ir vertinimas. Vilnius: VU leidykla, 2009. 389 p.
17. Mackevičius J. Poškaitė D., Villis L. Finansų analizė. Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2011.
18. Mackevičius J. Įmonių veiklos analizė. Vilnius: Leidykla TEV, 2005.
19. Mačerinskienė I., Kartašova J., Žvirblis A. et al. [autorių kolektyvas]. Finansų rinkų įžvalgos, I dalis: mokslo studija. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2013. 836 p.
20. Meidūnas V., Puzinauskas P. Finansai. Vilnius: Teisinės informacijos centras, 2003.
21. Mileris R. Įmonių veiklos planavimo ir finansų pagrindai. Kaunas: KTU leidykla Technologija, 2012.
22. Raslanas S., Šliogerinė J. 2012. Nekilnojamojo turto vertinimas: mokomoji knyga. Vilnius: Technika.
23. Rastienė A. Mikroekonomika. Vilniaus vadybos akademija, 2005.
24. Rutkauskas A. V. et al., 2009. Verslo finansų principai ir praktika: mokomoji knyga. Vilnius: Technika
25. Skominas V. Ats. red. Mikroekonomika. Vilnius: VU, 2000.
26. Subačienė R. ir kt. Apskaitos ir audito pagrindai. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2015.

Pastaba: Mokslinės literatūros sąrašas nėra baigtinis ir yra tik rekomendacinio pobūdžio.

D. TEISMŲ PRAKTIKA

1. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika (nutarimų, sprendimų ir išvadų rinkiniai, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo interneto svetainė www.lrkt.lt);
2. Lietuvos Aukščiausiojo teismo praktika (šaltiniai – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo biuletenis „Teismų praktika“, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo interneto svetainė www.lat.litlex.lt);
3. Teismų sprendimai ir nutartys nemokumo teisės klausimais: vieša sprendimų paieška Lietuvos teismų informacinėje sistemoje LITEKO, pasirenkant Teismų procesinių sprendimų civilinėje byloje kategorijų klasifikatoriaus 3.4 punktą: „Atskirų kategorijų bylų nagrinėjimo ypatumai, fizinių asmenų ir įmonių bankrotas, restruktūrizavimas bei ypatingoji teisena“ <http://liteko.teismai.lt/viesasprendimupaieska/detalipaieska.aspx>